

INSTITUT PRO DEMOKRACII A EKONOMICKOU ANALÝZU

projekt Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i.

INSTITUT FOR DEMOCRACY AND ECONOMIC ANALYSIS

A Project of the Economic Institute of the Czech Academy of Sciences

K čemu vede (ne)transparentnost veřejných zakázek?

Březen 2016

JÁN PALGUTA, FILIP PERTOLD

Ján Palguta

Výzkumný pracovník think tanku IDEA při CERGE-EI. Absolvoval magisterské studium na Univerzitě Karlově v Praze a na CERGE-EI, kde v současnosti dokončuje doktorské studium. Působil též jako výzkumník na Stockholm School of Economics ve Švédsku. Ve svém výzkumu se věnuje politikám veřejných výdajů, aplikované mikroekonometrii, politické ekonomii a ekonomii veřejného sektoru.

A researcher of IDEA think tank at CERGE-EI. He received his masters degree at Charles University in Prague and CERGE-EI, where he is currently completing his doctoral studies. He also worked as a researcher at the Stockholm School of Economics in Sweden. In his research he focuses on public expenditure policies, applied microeconometrics, political economy and economics of public sector.

Filip Pertold

Výzkumný pracovník a koordinátor v think tanku IDEA při CERGE-EI. V roce 2013 získal ocenění Neuron Impulse Prize. Působil též jako výzkumník na Aarhus University v Dánsku, ve Světové bance a na University of Illinois. Ve svém výzkumu se věnuje zejména vzdělávání, aplikované mikroekonomii, veřejné ekonomice, trhu práce, školství a zdraví.

A researcher and coordinator of IDEA think tank and at CERGE-EI. He was awarded Neuron Impulse Prize in 2013. He was also affiliated with Aarhus University in Denmark, World Bank and University of Illinois. Fields of Interest: Applied Microeconometrics, Public Economics, Education, Labour and Health Economics.

Upozornění: Tato studie reprezentuje pouze názory autorů, a nikoli oficiální stanovisko Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium UK v Praze (CERGE).

Warning: This study represents only the views of the authors and not the official position of the Charles University in Prague, Center for Economic Research and Graduate Education as well as the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences, v. v. i.

Přechod na střední školu, pití alkoholu a vliv vrstevníků na kouření mládeže

Studie 4 / 2016

© Ján Palguta, Filip Pertold

Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i., 2015

ISBN 978-80-7344-370-2 (Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i.)

K čemu vede (ne)transparentnost veřejných zakázek?

BŘEZEN 2016

JÁN PALGUTA, FILIP PERTOLD

Shrnutí

- V roce 2006 byl zaveden zjednodušený režim zadávání veřejných zakázek cestou podlimitních řízení. Cílem bylo umožnit flexibilnější a jednodušší způsob zadávání menších zakázek. Změna však začala omezovat ekonomickou soutěž, transparentnost a nabídla zneužitelnou volnost zadavatelům. Původně zavedený horní limit pro realizaci tzv. podlimitních stavebních zakázek na úrovni 20 milionů Kč byl proto v roce 2012 snížen na polovinu.
- Zavedení limitů vedlo, mimo jiné, k manipulacím s odhadovanými hodnotami zakázek a k umělému „nafukování“ cen zakázek směrem k cenovému limitu. Nejčastější výskyt těchto jevů bylo možno sledovat v sektoru stavebnictví.
- S rostoucím objemem zakázky a s přibližováním odhadovaných hodnot k zákonnému limitu roste neefektivita, tj. rozdíl mezi vysoutěženou a odhadovanou cenou. Rozdíl představuje až 15 procentních bodů oproti otevřenému řízení.
- Novela zákona nyní posuzovaná Poslaneckou sněmovnou (únor 2016) však navrhuje limit podstatně zvýšit na 50 milionů Kč. Na základě našich výzkumů dopadů změn limitů v letech 2006 a 2012 na chování zadavatelů zakázek v této studii odhadujeme, jaké mohou být dopady navrhovaného zvýšení limitu.
- Vládou navrhované zvýšení limitu pravděpodobně zvýší podíl zakázek s manipulovanou odhadovanou hodnotou a přispěje k „nafukování“ vysoutěžených cen zakázek. Vyvolaný nárůst neefektivnosti tak sníží rozsah administrativních úspor plynoucí ze zamýšlených zjednodušení v zadávání zakázek.
- Tato studie vychází z podrobnějších zjištění akademického článku „[Manipulation of Procurement Contracts: Evidence from the Introduction of Discretionary Thresholds](#)“

What does (a lack of) transparency in public procurement lead to?

MARCH 2016

JÁN PALGUTA, FILIP PERTOLD

Summary

- In 2006 a simplified regime for awarding public contracts was introduced, by means of a special procedure for "below threshold" contracts. Its aim was to enable smaller contracts to be awarded in a simpler and more flexible way. However, this change began to reduce competition and transparency, and gave contract awarders freedoms they could easily abuse. For this reason, the original maximum threshold for contracts that could be awarded via the simplified procedure (20 million CZK) was reduced to half that amount in 2012.
- Introducing these thresholds led, among other things, to contracts' estimated values being manipulated, and to prices being artificially "inflated" towards the threshold. These behaviours were most frequently observed in the building sector.
- As the number of public tenders rises and their estimated values cluster more and more closely to the legal threshold for the simplified procedure, inefficiency increases, i.e. the difference between the estimated and actual price of the tenders increases. This difference is up to 15 percentage points greater than in open competitions.
- Despite this, an amendment to the law that is currently being considered by the Chamber of Deputies (February 2016) would raise the threshold substantially, to 50 million CZK. On the basis of our analysis of the effects the 2006 and 2012 threshold changes had on contract awarders' behaviour, we estimate in this study what the consequences of the current proposal to raise the threshold could be.
- The Government's proposal to raise the threshold would likely raise the proportion of contracts whose estimated value is manipulated, and would contribute to "inflation" in the prices of awarded contracts. The resulting inefficiency would reduce the benefits from the administrative savings brought about by the simplified procurement procedure, which were the main reason for its initial introduction.
- This study is based on more detailed findings reported in the academic article "[Manipulation of Procurement Contracts: Evidence from the Introduction of Discretionary Thresholds](#)"

Úvod

Poslanecká sněmovna projednává nový zákon o veřejných zakázkách. Tento zákon má nastartovat pravidla pro účelné, hospodárné a efektivní pořizování statků a služeb, za které stát ročně utrácí přibližně 14,4 % HDP (OECD, Government at a Glance 2015). Tímto zákonem se má tak do značné míry dopomoci k optimálnímu výběru dodavatelů zakázek, což má dále omezovat prostor pro klientelismus a korupci v zakázkách.

Tato studie přináší empirické poznatky o tom, jaký vliv měla v minulosti opatření, ke kterým se vláda novým zákonem do značné míry chystá vrátit. V této studii ukazujeme, jaký efekt mělo v minulosti posílení volnosti zadavatelů a uvolnění pravidel transparentnosti při zadávání zakázek. Větší volnost získali zadavatelé například vytvořením tzv. „zjednodušeného podlimitního řízení“ v roce 2006, které chce nyní vláda rozšířit na mnohem více zakázek než doposud.

V této studii především ukazujeme, že opatření zavedené v roce 2006 mělo negativní dopad na efektivitu veřejných zakázek. Stejně tak ukazujeme, že i další změna v roce 2012 také do značné míry změnila chování zadavatelů. Částečně je tak možné předvídat dopady nyní navrhovaných změn, které mají částečně podobný charakter jako ty v minulosti.

V další části detailně popisujeme data vstupující do analýzy. Po detailním popisu dat následuje diskuse vývoje institucionálního prostředí. Na tyto části navazuje empirická analýza, která je hlavní částí této studie.

Data

Jako podklad pro naši analýzu využíváme informace o veřejných zakázkách, které jsme sbírali z Věstníku veřejných zakázek. Časové rozmezí našeho datového souboru je od ledna 2005 do konce roku 2013. Dřívější data nebyla zveřejňována ve Věstníku ve spolehlivé kvalitě a kvůli jejich historickému charakteru nejsou pro nás ani plně relevantní.

Naše databáze se ve výsledku skládá z víc než 78 tisíc veřejných zakázek. Celkový objem zakázek obsažených v souboru dosahuje 1 750 mld. Kč.¹ Můžeme počítat s tím, že o přibližně stejném objemu veřejných prostředků se pomocí Věstníku veřejných zakázek neinformovalo, protože proběhly v režimu legislativních výjimek nebo v režimu zakázek malého rozsahu. Zakázky v naší databázi zadalo řádově víc než 8 tisíc zadavatelů a dodávalo je přes 20 tisíc dodavatelů.²

V tabulce 1 ukazujeme počty a objemy zakázek podle třech nejzákladnějších členění – podle hlavního předmětu zakázek, podle typu řízení, ve kterém byly zakázky zadány, a podle příslušnosti zakázek celostátnímu nebo regionálnímu či místnímu zadavateli. Tyto popisné charakteristiky determinují, jaký legislativní režim reguluje zadávání zakázek. Pro detailnější popis dostupných dat o veřejných zakázkách je na místě doporučit Výroční zprávy o stavu veřejných zakázek v ČR, které poskytují vyčerpávající popis souboru zakázek ze stejného zdroje, který používáme pro naši analýzu.

Dalším členěním, podle kterého popisujeme náš soubor, je členění podle hlavního předmětu zakázek. Podle počtu zakázek je zde nejvíce stavebních prací a nejméně dodávek. Pokud ale přihlédneme k finančnímu objemu, jsou stavební zakázky zastoupeny ještě výrazněji. Na celkovém objemu veřejných zakázek se stavební zakázky podílejí víc než 56 procenty. Dodávky tvoří pouze jednu pětinu finančního objemu zakázek. Prováděných zakázek na služby je také přibližně jedna pětina. Naše analýza přihlíží k relativní významnosti stavebních zakázek a podrobně zkoumá především jejich legislativní limity.

Z hlediska použitého typu řízení bylo jiné než nejtransparentnější otevřené řízení použito v 43,5 % případů, i když dle objemu jsou až dvě třetiny zakázek zadané v otevřeném řízení. Zjednodušené podlimitní řízení, jenž je nejvíc závislé na nastavení finančních limitů, bylo v našem vzorku používáno v 21,8 % případů. Jak však dokládá Výroční zpráva o veřejných zakázkách za rok 2015, důležitost zjednodušeného podlimitního řízení výrazně roste a v roce 2014 reprezentoval tento typ řízení 29 % všech zadaných zakázek ve Věstníku veřejných zakázek.

¹ Objem a počet zakázek v našem datovém souboru je v porovnání s oficiální databází MMR nižší. Rozdíl může plynout z důvodu nedohledatelnosti údajů o cenách zakázek nebo jiných údajů, kvůli kterým jsme zakázky do našeho souboru nezařadili. Rozdíl ve velikosti databází nemá vliv na prezentované výsledky, a naopak činí je více významnými, protože pomocí naší databáze poukazujeme pouze na dolní mez popisovaných jevů.

² Přesné údaje o počtech zadavatelů a dodavatelů není možné spočítat kvůli určité míře chybovosti databáze.

Tabulka 1

Statistická deskripce databáze

	Leden 2005 – Prosinec 2013			
	Počet zakázek	(%)	Hodnota zakázek (miliard Kč)	(%)
Dodávky	23 512	29,9 %	386,9	22,1 %
Služby	24 340	31,0 %	383,4	21,9 %
Stavební práce	30 745	39,1 %	984,3	56,1 %
Otevřené řízení	43 243	56,5 %	1 140,7	65,9 %
Užší řízení	4 039	5,3 %	209,4	12,1 %
Zjednodušené podlimitní řízení a Vyjednávací s výzvou k účasti	16 695	21,8 %	197,1	11,4 %
Vyjednávací bez zveřejnění	12 550	16,4 %	184,0	10,6 %
Celostátní či veřejnoprávní instituce	43 959	56,9 %	1 044,9	66,0 %
Regionální či místní instituce	33 243	43,1 %	538,2	34,0 %

Poslední sledované členění je podle působnosti zadavatele zakázky. Zde konstatujeme, že 57 % zakázek je zadaných celostátními institucemi a zbylých 43 % regionálními zadavateli. Důležitost celostátních zadavatelů vzrůstá při porovnání zakázek dle jejich hodnoty. Na celostátní zadavatele připadá až více než 66 % všech veřejných zakázek.

Institucionální prostředí ve veřejných zakázkách

Oblast zadávání veřejných zakázek regulují v České republice od roku 1994 samostatné zákony. V současnosti je účinný již třetí normativní právní předpis upravující zadávání veřejných zakázek (č. 199/1994 Sb., č. 40/2004 Sb., č. 137/2006 Sb.), přičemž pro tuto oblast je příznačná vysoká frekvence novelizací stávajícího právního prostředí.

Speciální pozornost v naší analýze věnujeme zjednodušenému podlimitnímu řízení (ZPŘ), u něhož platí legislativní limity, nad nimiž nemůže být zakázka v tomto druhu řízení vypsána. Tyto limity uvádí následující tabulka.

Tabulka 2

Limity pro vyhlášení zjednodušeného podlimitního řízení, v tis. Kč

Období		2006 2007	2008 2009	2010 2011 2012*	2012* 2013	2014 2015
Služby a dodávky	ČR a příspěvkové zadavatelé	4 290	3 782	3 236	3 256	3 395
	Územně samosprávné celky a podřízené organizace	6 607	5 857	4 997	5 010	5 224
Stavební práce		20 000	20 000	20 000	10 000	10 000

* Relevantní změna limitů je platná dle novely č. 55/2012 Sb., kterou se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, od 1. dubna 2012.

Tabulka ukazuje maximální limity odhadované hodnoty zakázek v tisících Kč. Limity jsou uváděny po letech pro jednotlivé kategorie zadavatelů. Sektorové zadavatele pomíjíme, protože nesmí zjednodušené podlimitní řízení využívat vůbec.

Následující tabulka ukazuje, jak limit pro zjednodušené podlimitní řízení omezuje možnosti a povinnosti zadavatele.

Tabulka 3

Možnosti zadavatele při vyhlášení zjednodušeného podlimitního řízení

Nad limitem	Pod limitem
- Zadavatel nesmí použít zjednodušené podlimitní řízení	- Zadavatel může použít zjednodušené podlimitní řízení
- Zadavatel zveřejní výzvu k podání nabídek neomezenému počtu potenciálních dodavatelů	- Zadavatel si sám zvolí 5 potenciálních dodavatelů a pouze je přímo vyzve k předložení nabídek do soutěže
- Za vyšší míru transparentnosti platí zadavatel vyššími procesními nároky	- Zadávací řízení je méně transparentní, ale procesně jednodušší

V naší analýze se budeme soustředit na vyhodnocení dvou reforem, které se týkaly změn limitů pro možnost použít zjednodušené podlimitní řízení. Ta první byla v roce 2006, kdy byly limity zavedeny přijetím nového zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných

zakázkách, včetně limitu u stavebních zakázek nastaveného až na 20 mil. Kč. K další změně došlo novelou č. 55/2012 Sb., kterou se měnil zákon o veřejných zakázkách, od 1. dubna 2012, kdy se limit u stavebních zakázek snížil na 10 milionů.

Naše studie se zabývá dopady těchto reforem na systém veřejných zakázek. Abychom však mohli správně formulovat hypotézy, musíme nejdříve diskutovat, jaké motivace vytvářejí legislativní limity pro zadavatele zakázek a v reakci na tyto motivace, jaké jsou možné implikace zadávání zakázek pod limitem pro optimalitu výběru dodavatelů.

Limity ve veřejných zakázkách mohou především motivovat zadavatele k manipulaci s očekávanou hodnotou zakázek. Když zadavatel nastaví tuto hodnotu pod limit, může použít zjednodušené podlimitní řízení a uplatnit možnosti, které mu toto řízení dává. První motivací pro takovou manipulaci může být, že zadavatel si přeje vybrat nejžádoucnějšího zhotovitele zakázky a zároveň ušetřit čas a administrativní náklady spojené se zadáváním zakázky prostřednictvím standardního otevřeného zadávacího řízení. Druhá motivace je spojena s cílem pouhého ušetření administrativních a časových nákladů. To ale může vést k výběru neoptimálního vítěze, vzhledem k omezené konkurenci mezi soutěžícími dodavateli v průběhu zadávacího procesu. Třetí motivace může být korupční jednání. Protože pod limity lze zakázky zadat méně transparentně, mohou zadavatelé úmyslně manipulovat zakázkami pod limit, aby zakázku udělili korumpujícímu zhotoviteli. Všechny tyto tři hypotézy mohou být přítomny v systému veřejných zakázek díky zavedeným limitům.

Empirická analýza

Dopady limitů na manipulaci s odhadovanou hodnotou

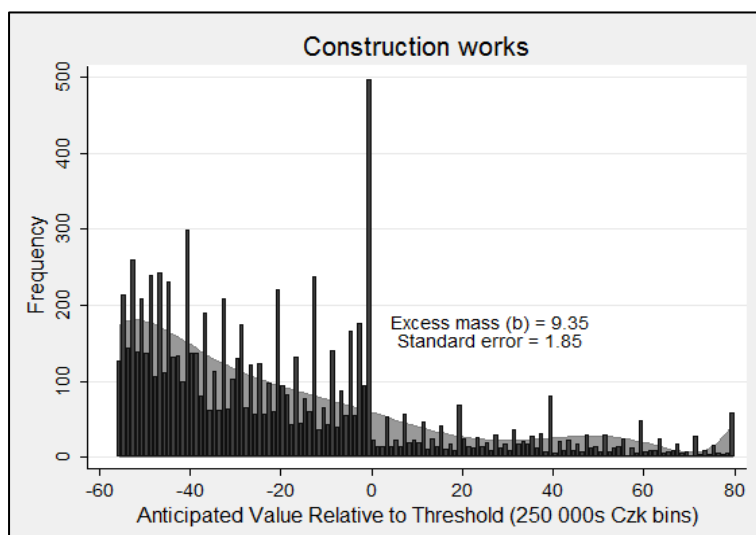
V této části představujeme výsledky analýzy dopadu dvou výše popsanych legislativních změn na rozsah manipulace s hodnotou zakázek. První reforma se váže k nastavení limitu pro zjednodušené podlimitní řízení na hranici 20 milionů Kč pro stavební práce a druhá reforma ke snížení tohoto limitu na hranici 10 milionů Kč.

Analýzu jsme provedli jak graficky, tak pomocí regresní analýzy. Rozsah manipulace ukazujeme na obrázku 1, kde nula na horizontální ose je právě limit 20 milionů. Z tohoto histogramu jasně vidíme značný shluk zakázek těsně pod limitem. Pomocí

našeho modelu jsme byli schopni jednoznačně kvantifikovat i rozsah manipulace. Čísla v jednotlivých grafech ukazují tento odhad rozsahu manipulace. Konkrétně „Excess mass (b)“ je odhad parametru modelu b, který vyjadřuje, kolikanásobně přesahuje kumulace zakázek teoretický odhad průběhu distribuce.

Obrázek 1

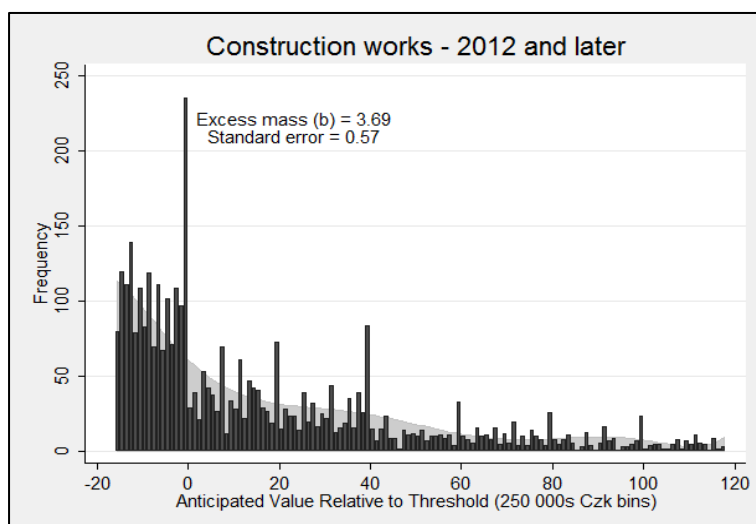
Stavební práce 2006 – 2010

Stejný graf jako pro období 2006 – 2010 jsme vytvořili pro období 2012 a 2013, kdy už byl v platnosti limit na 10 milionech Kč. Oba grafy jasně ukazují, že kumulace zakázek v distribuci očekávané hodnoty v zásadě sleduje nastavení limitů zakázek.

Obrázek 2

Stavební práce 2012-2013

Na grafickou analýzu navazují výsledky detailnější regresní analýzy, která odhaduje excesivní kumulace zakázek těsně pod legislativními limity pro všechny typy zakázek, a to po jednotlivých rocích. Každé pole v tabulce 4 reprezentuje odhadnutý koeficient parametru b, který lze interpretovat jako násobek toho, kolik by v daném místě bylo zakázek, kdyby manipulace neexistovala. Počet hvězdiček standardním způsobem indikuje statistickou významnost odhadnutých parametrů. V prvním sloupci odhadujeme rozsah manipulace u limitu 20 milionů Kč pro stavební zakázky; v druhém sloupci jsou odhady pro kumulaci zakázek pod limitem 10 mil. Kč pro stavební zakázky, následně jsou prezentovány odhady pro dodávky a služby. Pro tyto typy zakázek se limity mění každé dva roky, proto je zde neuvádíme jednotlivě.

Tabulka 4

Odhady kumulace zakázek pod limity podle období a typu zakázky

Rok	Stavební práce – 20 mil.		Stavební práce – 10 mil.		Dodávky		Služby	
	Excesivní kumulace	Standardní chyba	Excesivní kumulace	Standardní chyba	Excesivní kumulace	Standardní chyba	Excesivní kumulace	Standardní chyba
2005	2.861	[1.902]	0.039	[0.523]	0.410	[0.552]	- 0.025	[0.577]
2006	2.628	[1.891]	0.504	[0.667]	1.635***	[0.257]	.800***	[0.294]
2007	12.100***	[2.697]	0.322	[0.922]	1.389***	[0.427]	3.162***	[0.460]
2008	8.965***	[1.651]	0.271	[0.773]	1.799***	[0.494]	2.121***	[0.478]
2009	11.190***	[2.504]	0.719	[0.928]	1.901***	[0.522]	2.503***	[0.561]
2010	8.954***	[1.990]	0.930	[0.846]	2.362***	[0.360]	2.852***	[0.371]
2011	6.208***	[1.412]	1.318**	[0.597]	1.752***	[0.329]	2.575***	[0.371]
2012	7.056***	[1.754]	1.423**	[0.656]	1.238***	[0.356]	3.280***	[0.504]
2013	2.745	[2.557]	5.501***	[0.597]	0.885**	[0.412]	2.724***	[0.471]

Pokud porovnáme výsledky podle roků, zjistíme, že koeficienty jsou statisticky významné většinou pouze v letech, kdy na daném místě existoval zákonem stanovený limit pro zjednodušené podlimitní řízení. Například u dvacetimilionového limitu jsme odhadli výrazný rozsah manipulace pouze v letech, kdy zde existoval limit, tj v letech 2007-12. Limit sice byl technicky nastaven již v polovině roku 2006, ale kumulace začaly s určitým zpožděním. U dodávek a služeb došlo ke kumulacím téměř okamžitě

po zavedení limitů v roce 2006. V případě hranice 10 milionů pozorujeme jistý nástup kumulace již před zavedení legislativního limitu, nicméně rozsah je poměrně malý. Výraznou kumulaci sledujeme až v roce 2013, což odpovídá náběhu nového systému do praxe. Změny u dodávek a služeb nebyly po nastavení nových limitů v roce 2012 výrazné.

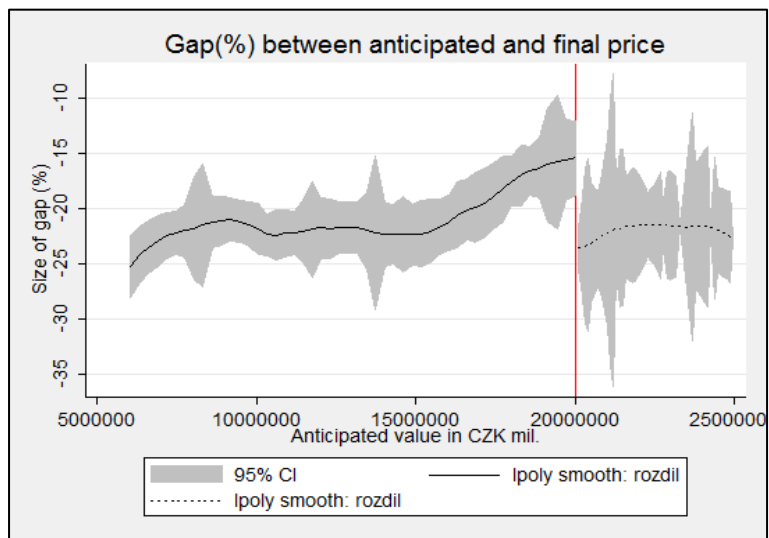
Dopad limitů a manipulací na rozdíl mezi odhadovanou a vysoutěženou cenou

V této části se soustředíme na dopad limitů a manipulací s veřejnými zakázkami na vysoutěženou cenu zakázek. Jako základní vysvětlovaný indikátor jsme vybrali úspory, kterých zadavatelé dosáhnou při zadávání zakázek. Tyto úspory jsou důležitým indikátorem efektivnosti zadávání veřejných zakázek. Pro účely této zprávy definujeme úspory v zadávání jako relativní snížení vysoutěžené ceny zakázek oproti prvotnímu předpokladu jejich hodnoty.

Následující grafy ilustrují, jak se vyvíjí relativní rozdíl mezi vysoutěženou a odhadovanou cenou u limitů v různých režimech – u zákona o veřejných zakázkách s limitem 20 milionů Kč u stavebních prací a u zákona o veřejných zakázkách s limitem na 10 milionech Kč. Oba grafy jasně ukazují, že existuje vztah mezi limity a cenou zakázek. Konkrétně ukazujeme, že zakázky, jejichž odhadovaná cena je těsně pod limitem, vykazují výrazně nižší úsporu ze soutěže. Rozdíl mezi odhadovanou hodnotou a vysoutěženou cenou se sníží o téměř 10 procentních bodů.

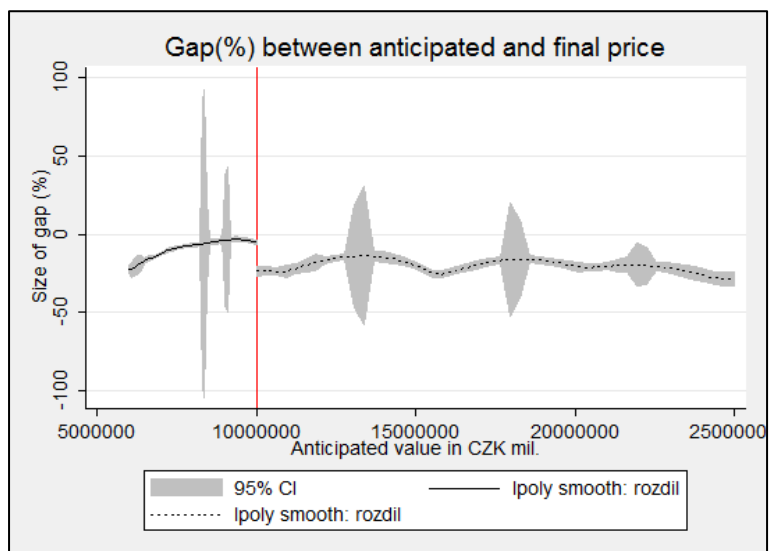
Obrázek 3

Ceny v zakázkách u limitu 20 milionů

Obrázek 4

Ceny v zakázkách u limitu 10 milionů

Dopad limitů a manipulací na rozdíl na celkovou vysoutěženou cenu

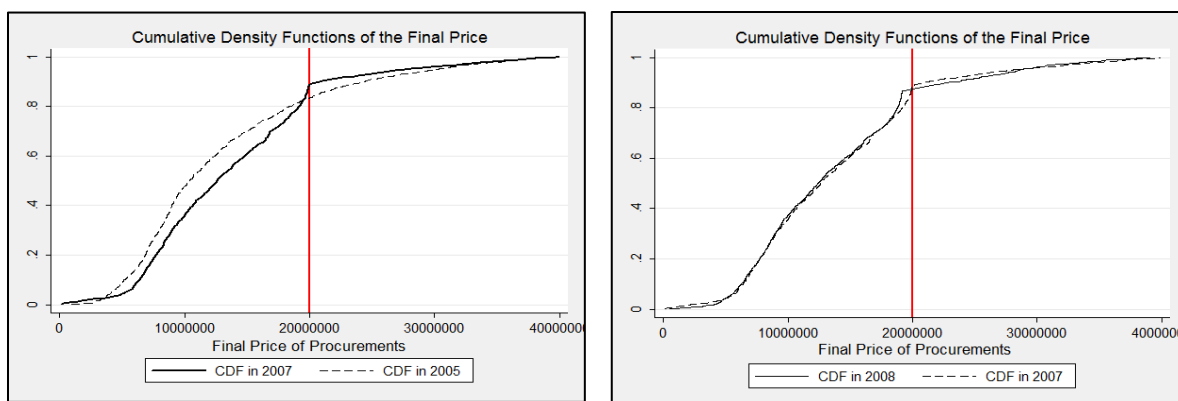
Protože lze namítat, že snížení rozdílu vysoutěžené ceny zakázek oproti prvotnímu předpokladu jejich hodnoty je pouze mechanickým efektem, který nastane, když zadavatelé nastavují očekávanou hodnotu zakázek z oblasti nad limitem do oblasti pod limitem, ukazujeme dále, jaký efekt mělo zavedení zjednodušeného podlimitního řízení na celkovou distribuci vysoutěžené ceny zakázek. Nesoustředíme se tedy pouze na průměrné úspory, ale na efekty zjednodušeného řízení na celkovou míru zvětšování nebo zmenšování velikosti zakázek.

V obrázku 5 porovnáváme kumulativní distribuce vysoutěžené ceny zakázek v letech 2005 a 2007, tj. rok před a po zavedení zjednodušeného podlimitního řízení. Sledujeme pouze zakázky menší než 40 milionů, pro které je relevantní vyhodnocovat zavedení zjednodušeného řízení. Vysoutěžené ceny zakázek očišťujeme o inflaci na úroveň cen z roku 2005, abychom analyzovali porovnatelné distribuce ceny.

Levý graf v obrázku 5 ukazuje, že i když v roce 2005 před zavedením zjednodušeného řízení nebyla distribuce vysoutěžených cen narušena zjednodušeným řízením, v roce 2007 se už mnoho zakázek nafouklo a přesunulo směrem nahoru a zakázky byly zadávány ve větším objemu těsně pod limitem, který zjednodušené řízení omezuje.

Obrázek 5

Kumulativní distribuce finální ceny zakázek před a po zavedení zjednodušeného řízení

Poznámky: Levý obrázek ukazuje kumulativní distribuce finální ceny zakázek za roky 2007 (plná černá čára) a 2005 (čárkovaně). Pravý obrázek porovnává kumulativní distribuce finální ceny zakázek za roky 2008 (plná černá čára) a 2007 (čárkovaně). Červená čára na 20 mil. Kč znázorňuje maximální limit pro zjednodušené podlimitní řízení, nad nímž se nesmějí zadávat stavební zakázky v zjednodušeném řízení.

Pravý graf v obrázku 5 nám potvrzuje, že k efektu narůstání cen zakázek došlo v důsledku zavedení zjednodušeného řízení. Když v roce 2007 nenastala žádná změna regulace zjednodušeného řízení, distribuce vysoutěžených cen zůstaly téměř identické.

Diskuze

V této studii jsme nabídli empirickou evidenci o vlivu zavedení zjednodušeného podlimitního řízení na vysoutěžené ceny veřejných zakázek a dopady změn těchto limitů na chování zadavatelů. Pomocí statistické analýzy jsme ukázali, že limity pro zjednodušené řízení vedou k manipulování odhadovaných hodnot zakázek a dále k vyšším cenám zakázek.

Vysoutěžená cena je ovšem jenom jedním indikátorem v komplexním prostředí veřejných zakázek. Mezi další relevantní proměnné určitě patří výše administrativních nákladů souvisejících se zadáváním zakázek, rizika klientelismu nebo korupce, rizika diskriminace dodavatelů, rizika, že dodavatelé nebudou plnit své závazky včas nebo v přiměřené kvalitě. Těmto indikátorům se však nemůžeme věnovat z důvodu omezení dat. Obecně lze tvrdit, že zjednodušené podlimitní řízení zvyšuje možnost korupce a diskriminace dodavatelů, protože snižuje transparentnost výběru potenciálních dodavatelů a dává tento výběr zcela do rukou zadavatelů.

Předchozí publikace

- Březen 2016: Klára Kalíšková, Daniel Münich, Filip Pertold „*Veřejná podpora míst ve školkách se vyplatí: Analýza výnosů a nákladů*“
- Únor 2016: Filip Pertold. „*Přechod na střední školu, pití alkoholu a vliv vrstevníků na kouření mládeže*“
- Leden 2016: Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda. „*An International Comparison of the Quality of Academic Publication Output in the Czech Republic*“
- Prosinec 2015: Libor Dušek, Jiří Šatava. „*Zdanění vysokopříjmových osob*“
- Prosinec 2015: Libor Dušek. „*Hrozí opět přeplnění věznic? Predikce počtu vězňů v České republice*“
- Prosinec 2015: Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda. „*Mezinárodní srovnání kvality publikačního výkonu vědních oborů v České republice*“
- Listopad 2015: Mariola Pytliková. „*Rozdíly ve výši výdělků ve vztahu k mateřství a dítěti v rodině*“
- Listopad 2015: Klára Kalíšková. „*Skills Mismatches in the Czech Republic*“
- Listopad 2015: Jiří Šatava. „*Pracovní aktivita po dosažení důchodového věku: Institucionální pobídky v České republice*“
- Říjen 2015: Alena Bičáková, Klára Kalíšková. „*Od mateřství k nezaměstnanosti: Postavení žen s malými dětmi na trhu práce*“
- Září 2015: Jiří Šatava. „*Working Beyond Pensionable Age: Institutional Incentives in the Czech Republic*“
- Září 2015: Jana Bakalová, Radim Boháček, Daniel Münich. „*Komparativní studie věku odchodu do důchodu v České republice*“ (česká verze studie „*A Comparative Study of Retirement Age in the Czech Republic*“ z června 2015)
- Září 2015: Štěpán Jurajda, Daniel Münich. „*Oborová publikační výkonnost výzkumných pracovišť v České republice v letech 2008-2012*“ (studie obsahuje interaktivní internetový nástroj, pomocí kterého je možné zvolit obor či pracoviště a zobrazit řazení pracovišť dle preferovaného ukazatele)
- Září 2015: Daniel Münich, Mária Perignáthová, Lucie Zapletalová, Vladimír Smolka. „*Platy učitelů českých základních škol: setrvale nízké a neatraktivní*“
- Srpen 2015: Jan Švejnar. „*Miliardáři versus lidé / Billionaires versus People*“
- Červen 2015: Jana Bakalová, Radim Boháček, Daniel Münich. „*A Comparative Study of Retirement Age in the Czech Republic*“ (v angl. jazyce, srovnávací studie věku odchodu do důchodu v České republice)
- Květen 2015: Josef Montag, Lucie Zapletalová. „*Bodový systém a jeho vliv na počet smrtelných nehod*“
- Březen 2015: Vojtěch Bartoš. „*(Ne)diskriminace žen při žádosti o zaměstnání v důsledku mateřství: Experiment*“
- Prosinec 2014: Klára Kalíšková, Lucie Zapletalová. „*Společným zdaněním k nižší zaměstnanosti žen*“
- Říjen 2014: Ágota Scharle. „*Co s ekonomickou neaktivitou v zemích Visegrádu?*“
- Říjen 2014: Štěpán Jurajda, Daniel Münich, Lucie Zapletalová. „*Vliv informací z volebních lístků na výsledky obecních a krajských voleb*“
- Srpen 2014: Matěj Bajgar, Petr Janský. „*Regionální rozdíly v kupní síle: Ceny, platy, mzdy a důchody*“
- Červenec 2014: Štěpán Jurajda, Jiří Šatava. „*Budete mít nárok na důchod?*“
- Červen 2014: Daniel Münich, Miroslava Federičová. „*Učení mučení, nebo škola hrou? Srovnání oblíbenosti školy a matematika pohledem mezinárodního šetření*“
- Červen 2014: Petr Bouchal, Petr Janský: „*Státní úředníci: Kolik jich vlastně je, kde a za kolik pracují?*“

Květen 2014: Klára Kalíšková, Daniel Münich. „Komu pomůže navrhované zvýšení slevy na dani na dítě?“

Březen 2014: Vilém Semerák. „Česká ekonomika pokračuje v růstu i v roce 2014“

Březen 2014: Miroslava Federičová, Daniel Münich. „Příprava na osmiletá gymnázia: velká žákovská steeplechase“

Březen 2014: Klára Kalíšková. „Ženy v českém finančním sektoru 1994-2012: nové pracovní příležitosti pro mladé a vzdělané“

Prosinec 2013: Daniel Münich, Tomáš Protivínský. „Dopad vzdělanosti na hospodářský růst: ve světle nových výsledků PISA 2012“

Prosinec 2013: Libor Dušek, Jiří Šatava. „Zdanění vysokých příjmů, reforma za reformou...“

Prosinec 2013: Libor Dušek, Klára Kalíšková, Daniel Münich. „Kdo a kolik odvádí do společné kasy? Zdanění příjmů ze zaměstnání a podnikání v českém systému“

Říjen 2013: Libor Dušek, Klára Kalíšková, Daniel Münich. „Co by od roku 2015 přinesla již schválená reforma přímých daní?“

Září 2013: Jiří Šatava. „Dopad rozvodu na příjmy v důchodu“

Červen 2013: Ondřej Schneider, Jiří Šatava. „Důchodový systém: scénáře budoucího vývoje“

Květen 2013: Ondřej Schneider, Jiří Šatava. „Dopady reformy I. důchodového pilíře po roce 1996 na starobní důchody jednotlivců“

Květen 2013: Petr Janský. „Účastníci penzijního připojištění“

Duben 2013: Martin Gregor. „Může záporný hlas ve volebním systému se dvěma mandáty zvýšit kvalitu kandidátů?“

Březen 2013: Pavel Hait, Petr Janský. „Kdo je nejvíce zasažen růstem cen? Rozdíly v inflaci pro různé domácnosti“

Prosinec 2012: Vilém Semerák. „Zachrání Čína české exporty? Studie“

Listopad 2012: Petr Janský. „Odhady dopadů změn DPH na domácnosti: porovnání dvou možných scénářů od roku 2013“

Říjen 2012: Pavla Nikolová, Ján Palguta, Filip Pertold, Mário Vozár. „Veřejné zakázky v ČR: Co říkají data o chování zadavatelů?“

Říjen 2012: Ondřej Schneider. „Jaký důchod nás čeká? Alternativy vývoje státního průběžného důchodového systému“

Říjen 2012: Ondřej Schneider, Jiří Šatava. „Český důchodový systém na rozcestí: Pro koho je výhodný přechod do druhého pilíře?“

Září 2012: Vilém Semerák. „Dopady makroekonomického vývoje ČR na krajské úrovni: možnosti pro aktivní hospodářskou politiku“ (studie pro potřeby Ekonomické rady Asociace krajů ČR)

Září 2012: Vilém Semerák, Jan Švejnar. „Možnosti pro aktivní hospodářskou politiku na krajské úrovni“ (studie pro potřeby Ekonomické rady Asociace krajů ČR)

Září 2012: Petr Janský, Zuzana Řehořová. „Česká pomoc rozvojovým zemím: nejen finanční rozvojová spolupráce“

Září 2012: Petr Janský, Zuzana Řehořová. „The Commitment to Development Index for the Czech Republic“ (výzkumný článek)

Září 2012: Daniel Münich, Jan Straka. „Být či nebýt učitelem: platy českých učitelů pohledem nákladů ušlých příležitostí a širší souvislosti“

Srpen 2012: Štěpán Jurajda, Daniel Münich. „Kde se v ČR dělá nejlepší výzkum“

Srpen 2012: Libor Dušek. „Kde hledat příčiny přeplněných věznic“

Červen 2012: Daniel Münich, Petr Ondko, Jan Straka. „Dopad vzdělanosti na dlouhodobý hospodářský růst a deficit důchodového systému“

Květen 2012: Klára Kalíšková, Daniel Münich. „Česky: Nevyužitý potenciál země“

Duben 2012: Libor Dušek, Petr Janský. „Očekávané dopady změn sazeb DPH na rozpočty krajů“

Březen 2012: Petr Janský, Daniel Münich. „Co když vláda nebude valorizovat starobní důchody? První odhady dopadů na relativní chudobu důchodců v ČR“

Únor 2012: Ondřej Schneider. „Rozpočtové instituce—evropské zkušenosti a aplikace na Českou republiku“

Únor 2012: Petr Janský, Ondřej Schneider. „(Ne)udržitelnost (dluhu) veřejných financí“

Prosinec 2011: Vilém Semerák, Jan Švejnar. „Evropská krize—Dopady měnové (dez)integrace na ČR“

Prosinec 2011: Vilém Semerák, Jan Švejnar. „Evropská krize—Špatná a ještě horší řešení“

Prosinec 2011: Vilém Semerák. „Evropská krize—Limity čínské podpory“

Srpen 2011: Ondřej Schneider. „Důchodové systémy v Evropě: Reformují všichni“

Červenec 2011: Petr Janský, Klára Kalíšková. „Jak sjednocení DPH kompenzovat rodinám s dětmi“

Květen 2011: Ondřej Schneider. „Penzijní dluh: Břímě mladých“

Květen 2011: Libor Dušek, Ondřej Schneider. „Poplatky penzijních fondů: Komentář“

Duben 2011: Jan Hlaváč, Ondřej Schneider. „Finanční výkonnost penzijních fondů ve střední Evropě: Proč jsou české fondy nejhorší?“

Březen 2011: Libor Dušek, Petr Janský. „Jak by sjednocení DPH na 17,5 % dopadlo na domácnosti a veřejné rozpočty“

Březen 2011: Libor Dušek, Petr Janský. „Přehled hlavních dopadů daňových změn na domácnosti a veřejné rozpočty“

Únor 2011: Libor Dušek, Petr Janský. „Jak by daňové změny dopadly na domácnosti a veřejné rozpočty“

Únor 2011: Libor Dušek, Petr Janský. „Dopady sjednocení sazeb DPH na 20 % na životní úroveň domácností“

Prosinec 2010: Libor Dušek, Petr Janský. „Odhad dopadů navrhovaných změn DPH na životní náklady domácností“

Září 2010: Libor Dušek, Vilém Semerák, Jan Švejnar. „Jak na státní rozpočet: Ekonomický přístup“

Květen 2010: Libor Dušek, Vilém Semerák, Jan Švejnar. „Jak inteligentně reformovat veřejné finance“

Září 2009: Vilém Semerák, Jan Švejnar. „New member countries 'labour markets during the crisis. EU BEPA Policy Brief“

<http://idea.cerge-ei.cz/publikace>

DĚKUJEME VŠEM SPONZORŮM / WE THANK ALL OUR SPONSORS

Deloitte.

Jan Žůrek

Antonín Fryč
generální ředitel
WAREX, s. r. o.

Petr Šrámek
advokát

IDEA se v rámci NHÚ podílí na aktivitách Strategie AV21
IDEA by CERGE-EI participates in the Strategy AV21 activities

K čemu vede (ne)transparentnost veřejných zakázek?

Studie Institutu pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA)

O IDEA

Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) je nezávislý think-tank zaměřující se na analýzu, vyhodnocování a vlastní návrhy veřejných politik. Doporučení IDEA vychází z analýz založených na faktech, datech, jejich nestranné interpretaci a moderní ekonomické teorii.

IDEA je součástí akademického pracoviště CERGE-EI a vznikla z iniciativy a pod vedením prof. Jana Švejnara.

Principy fungování IDEA

1. Vytváření shody na základě intelektuální otevřenosti – přijímání volné soutěže myšlenek, otevřenost podnětům z různých částí světa, přehodnocování existujících stanovisek vzhledem k novým výzvám.
2. Využívání nejvhodnějších teoretických a praktických poznatků – snaha o rozvinutí postupů na základě nejlepších teoretických i praktických poznatků (z České republiky i ze zahraničí).
3. Zaměření aktivit na vytvoření efektivní politiky a strategie České republiky – doplňovat akademické instituce vytvářením podkladů efektivním a operativním způsobem.

Pokud chcete dostávat do své emailové schránky informace o připravovaných studiích a akcích IDEA, napište nám na idea@cerge-ei.cz

About IDEA

The Institute for Democracy and Economic Analysis (IDEA) is an independent think-tank focusing on policy-relevant research and recommendations. IDEA recommendations are based on high quality data, objective evidence-based analysis, and the latest economic theories.

IDEA is led by its founder, Prof. Jan Švejnar, and forms part of the CERGE-EI research centre.

IDEA's Working Principles

1. We build consensus on the basis of intellectual openness – we believe in a free competition of ideas, are open to initiatives from various parts of the world, and constantly review existing opinions in the light of new challenges.
2. We make use of the most appropriate theoretical and empirical findings, and strive to develop methods based on the best theoretical and practical knowledge (both from the Czech Republic and from abroad).
3. We focus on creating effective policy and strategy for the Czech Republic, complementing academic institutions by producing materials in a constructive, practical format.

If you would like to receive regular information about the latest IDEA studies and events please subscribe to our mailing list by contacting idea@cerge-ei.cz

<http://idea.cerge-ei.cz>